

Joan Moles i Carrera*

Català al DNI i al passaport

Amb més de sis mesos d'endarreriment sobre la data prevista, el 10 de novembre la Mesa del Parlament de Catalunya registrava l'entrada d'un projecte de resolució, elaborat pel conseller de Cultura i la consellera de Justícia, que acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats una proposició de llei orgànica que permeti d'incorporar les llengües oficials de l'estat espanyol als passaports i als DNI. Segons el text, "els documents nacionals que es lliurin en el territori de comunitats autònomes que tinguin una llengua oficial diferent del castellà s'han de redactar íntegrament en aquesta llengua i en castellà, en aquest ordre".

Però aquest projecte de llei, que serà aprovat previsiblement abans de final d'any, podria incorporar millores, si hom estudia els casos d'estats amb més d'una llengua oficial.

En primer lloc la proposició incorre en un error propugnant un redactat bilingüe dels DNI i dels passaports expedits a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears. (Què passarà amb els expedits a la Franja de Ponent?) Si bé s'ha de reconèixer que és un element molt positiu que el text en català ocupi la primera posició, un redactat bilingüe és contrari a la normalització de la llengua catalana, perquè transmet i aferma la idea que els Països Catalans són i han de ser un país bilingüe.

I també ho és perquè obre la porta a un text en valencià no normatiu. Amb el conflicte del valencià i de l'AVL irresolt, propugnar documents bilingües és un risc molt elevat per a la unitat de la llengua. L'única solució acceptable és de demanar documents plurilingües en els quals a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears (i la Franja de Ponent) el text en català ocupi la primera posició, amb el benentès que a les comarques de País Valencià històricament castellano-parlants el text en castellà ocupi el primer lloc. El text en català hauria de ser pactat entre l'IEC, l'IIFV, les autoritats universitàries balears i, si és constituïda d'acord amb criteris científics, l'AVL. Això transmetria a tots els habitants del seu domini lingüístic una idea clara sobre la seva unitat. A Bèlgica, per exemple, els passaports són plurilingües i les cartes d'identitat són bilingües

neerlandès-anglès, francès-anglès, alemany-anglès.

En segon lloc, la proposició de llei no fa cap esment de l'occità de la Vall d'Aran. Avui l'occità és oficial a la Vall d'Aran (no pas a tot Catalunya) i per tant el legislador hauria de preveure la inclusió de la llengua occitana als DNI i passaports expedits a la Vall d'Aran o, en el seu defecte, expedits a tot Catalunya.

En tercer lloc els consellers de Cultura i de Justícia no han inclòs cap referència a les llengües en què podran omplir-se els DNI i els passaports. Cal que puguin omplir-se com a mínim en llengua catalana (i en occità a la Vall d'Aran).

En quart lloc, el conseller Pujals i la consellera De Gispert podien haver-hi inclòs importants millores simbòliques. De l'un cantó podien haver demanat que el passaport (i el DNI i el permís de conduir) incorporessin el mot "Catalunya" a la coberta, tal com avui passa amb els passaports de Grenlàndia i les Illes Fer-Òer, que pertanyen a Dinamarca. I de l'altre, incloure en l'apartat de la nacionalitat una denominació dual "espanyola/catalana" com porten els passaports de les Illes Fer-Òer.

I, finalment, no es fa cap referència a la possibilitat d'introduir una denominació comarcal que substitueixi o complementi la denominació provincial quant a establir la població de naixement i de residència dels ciutadans.

En fi, moltes millores per a una proposició de llei tan breu, però amb una càrrega simbòlica tan gran. De totes maneres, l'objectiu del govern i del Parlament de Catalunya hauria de ser de convertir el català (i el gallec i l'èuscar i l'occità) en llengua oficial de l'estat espanyol, només així seria una llengua oficial de la UE i es garantiria la presència d'un text en català als passaports i permisos de conduir de tota la UE. Avui el gaèlic irlandès, amb només 80.000 parlants, és present als passaports i als permisos de conduir de catalans, valencians i balears, com el danès, el finès, el suec, el grec i el portuguès, llengües que tenen menys o pocs més parlants que el català.

* *Politicòleg i historiador*

"L'objectiu del govern i del Parlament de Catalunya hauria de ser que el català fos llengua oficial a la UE."